A Postaigazgatóságon

Szocialista brigádvezetők tanácskozása

A Szegedi Postaigazgatóságon tegnap, hétfőn rendezték meg a szocialista brigádvezetők összevont tanácskozását. Az igazgatóság területén működő 321 szocialista brigád 115 küldöttje vitatta meg a brigádmozgalom időszerű kérdéseit. A tanácskozáson, amelyet Rózsa István, a Postaigazgatóság vezetője nyitott meg, s amelyen részt vett és felszólalt Csáki Lászlóné, a Postások Szakszervezetének főtitkára is, 15 küldött szólalt fel.

A brigádvezetők javaslatokat tettek a munkaverseny-szabályzat módosítására, és a brigádmozgalom fejlesztésére. Végül megválasztották küldöttjüket a szocialista brigádvezetők idén megrendezendő országos konferenciájára.

Tejtermelési rekord

Tenyésztői bravúrnak számító termelésnövekedést értek el a lajoskomáromi Győzelem Tsz tehenészei: a szakosított szarvasmarhatelepen egy év alatt 622 literrel nőtt — és így meghaladta az 5900 litert — a tehenenkénti tejtermelés. Ezzel az eredménnyel a közös gazdaság Fejér megye legjobb tejtermelője lett. Rekordot értek el.

Mit kéne megvakarni?

Egyik termelési tanácskozáson fölszólították a dolgozók egy csoportját, változtassanak munkájukon. Na végre, gondoltam magamban. Abból csak jó sülhet ki, ha ilyen felelős fórum inti a jóra őket. Higgadtan kért szót valaki az érintettek közül, igen röviden beszelt, de minden szava oda vágott, ahová szánta. Azt mondta, nem érti az egészet. Amióta világ a világ, az ő társasága mindig jól dolgozott. Legnehezebb évet hagyta maga mögött, az igaz, de a legtöbb nyereséget is most érte el. Ha szó szerint venné az intelmet, csak rosszabbra fordulhatna minden; változtathatna, de visszafelé.

Világosan beszélt, de a lényeget így se értettem, megkérdeztem tehát a fölszólalót külön is. Elhárította az érdeklődésemet avval, hogy kérdezzem meg inkább: a legrosszabbul dolgozókat miért nem intették meg? Azok közül miért nem kellett fölszólalnia valakinek? Azok központi védettséget élveznek? Azok sérthetetlenek?

Azóta is ketyeg a fejemben a dolog. Megesett már, hogy valakiről kizárólag jót írtam. Megátalkodott ember, mániája, hogy jól dolgozik. Olyan pontos, hogy rakétakilövést lehetne igazítani hozzá. Hangfogóval szólt az írás, dehogy akartam én megsérteni azokat, akik félgőzzel is kétszer annyit keresnek. Azokat se, akiknek egyetlen lépést se kellene tenniük, ha a munka temetésére hívnák őket, mert ezt a szertartást naponta elvégzik. Csak arra futott ki a kis cikk, hogy vannak még ilyen mániás emberek, ez a szerencsénk. Mit ád isten, neki is felelnie kellett tetteiért. Nagy, üres pajta lenne a fejem belseje, ha a két eset között némi összefüggést nem találnék. Szegről-végről, de leginkább alvégről rokon a két eset.

Forog a nagy lemez, azt a szózatot játszsza, hogy becsüljük meg értékeinket. Aki pontosan és szépen dolgozik, hadd keressen többet, akivel pedig csak sűrűbben vagyunk, nem többen, érje be kicsivel. Aki annyit támasztja a lapátot, hogy meggörbül a nyele, ne siessünk kitüntetni, inkább rántsuk meg, amikor legjobban nehezedik rá, hátha megtántorodik egy kicsit. Olyan szépen szól a szózat, lehetetlen nem igazat adni neki.

Itt kezdődik a baj. Meghallja Pál, és még jobban dolgozik. Mellette ácsorog Palkó, és megvakarja a füle tövét. Azonnal rájön, őt nem a központi szózat össza el, hanem Pál. Mert ha ketten mondhatnák, hogy itt ezért meg ezért nem megy a munka, hogy közbejöttek előre nem látott akadályok, hogy a harmadszorra is elhalasztott határidőt is csak ösztönzésre bedobott pénzekkel lehetne valahogy tartani, akkor simán menne a dolog. Mondogatni kezdi tehát Palkó, hogy meg kéne vakargatni Pált. Ő tudja, mert együtt dolgozik vele, hogy nem olyan tökéletes ember ám, mint amilyennek látszik. Megjátssza magát, mindig a mutatós munkát vállalja csak el, közösségi érzésnek pedig a szikrája se található meg nála. Legkedvesebb barátját is képes benne hagyni a pácban, csak azért, hogy őt vegyék észre. Veszélyes az ilyen ember, vigyázni kéne rá.

A nagy lemez mellett tehát forog egy másik lemez is, és akinek füle van a hallásra, meghallja azt is. Az ellenlemez azt mondja, lehetnek ugyan kikezdhetetlen emberek, de ne adjuk föl a küzdelmet, előbb-utóbb majdcsak sikerül. Pál jobb házat tervez, mint a többi? Gyanús az ilyen. Rombolni akarja az átlagszínvonalat. A másik Pál tudományos sikereit a fél világ ismeri, elkezdi tehát vakargatni másik Palkó, amíg meg nem keseredik a nyál a szájában. Palkó fölvértezi magát, minden gyilkos méreg kéznél van, szerencsétlen Pál meg észre se veszi. Nem ér rá észrevenni? Erre az egyre nincsen adottsága.

Az egyik csöndes nyugalmat keres, hogy dolgozhasson, a másik fórumot, hogy vakarhasson. Mondhatnánk, nincs itt semmi baj, harc nélkül nincsen fejlődés, és történelmi távlatokban mindig a jónak kell győznie, de ez most csak olyan szentbeszédes igazság. A harc valóban harc, és ott nem a szándékok szokták győzni, hanem az, aki nagyobbat üt. Pál védtelen, ügyetlen rá, hogy körülbástyázza magát. Palkó pedig mindenre képes, csak dolgoznia ne kelljen. Be kell látnunk, vannak esetek, amikor a mi Pálunk nem tehet mást, veszi a kalapját, és odébbáll. Ez a veszte, mert akkor még az emlékét is földbe ássák.

A társadalmi igazság cáfolhatatlanul mondja, előrelépni csak akkor tudunk, ha megbecsüljük értékes embereinket. A mószerolók igéje másként hangzik, noha szólamokat vehet át a nagy lemezről is. Tudnak olyan hangulatot teremteni alkalomadtán, hogy fal mellé kénytelen lapulni, akinek pedig mozgólépcső járna.

Nem vagyunk egyformák, de ezt észre kéne vennünk. Ömlesztett emberek nincsenek, föl kell ismernünk, hogy ez a tíz alkalmas rá, hogy föladatát hiba nélkül ellássa, a másik tíz pedig nem alkalmas. Akármilyen szépen szól is az ellentízek kórusa, a karmesternek le kell intenie. És ha valakinek a dolgait meg kéne vakargatni úgy istenigazából, az csak az ellentízek táborából lehet. Az első tízre, húszra, százra, sok ezerre kimondhatatlanul nagy szükségünk van, otromba aljasságoktól meg kell védenünk őket.

Hallom az egyik közgyűlésen is, másikon is, hogy ráfizetéses ez az ágazat, vagy amaz. A szarvasmarhatartás például. Nevetségesen kevés tejet fejnek még mindig, és pusztul a jószág. Egyszer se hallottam eddig, hogy álljon föl, aki ennyi idő után se tudja rendbe szedni a tehenészetet, és adjon számot mulasztásairól. Ha több mulasztás sorozatot alkot, akkor minden szálát elő kéne szedni, hiszen az a jámbor tehén háromszor-négyszer annyit is tudna adni. Lépten-nyomon azt hallani inkább, hogy a szabályozók a hibásak. Lehet, hogy így van, nyilván azon kell igazítani akkor, de nem tudom, mit kéne csinálni avval a tehénnel, amelyik ilyen szabályozók mellett is több tejet ad a többinél. Egy biztos: meg kéne becsülni azt a tehenészt, amelyik valamilyen furfanggal tejelésre bírja a teheneket. Azt mondja erre az okos ember, megint nincsen igazam, mert a tehenészek vándorló lelkek, ilyen munkára mások nem kaphatók. Sarokba szorultam, erre nem is gondoltam. Csak úgy tudom kivágni magam, hogy fölteszem a kérdést: miért nem becsültük meg a jó tehenészt addig, amíg ott volt a tehén faránál? Mindent kitaláltunk, csak fizetnünk ne kelljen neki egy fillérrel se többet, mint a másiknak. Ebben lehet valami, mondja a másik. De csak négyszemközt. Tudja, mit kéne megvakarni, de még hallgat.

Horváth Dezső

Hasznos párbeszéd

Néha még fölmerül, hogy a szegedi kutatóintézetek, tudományos műhelyek és a felsőoktatási intézetek élete, munkája zárt falak között zajlik, az ott dolgozó értelmiségiek nemigen vesznek részt a közélet terepein folyó tevékenységben, a megye, a város gondjainak megoldásában. Ebből a felismerésből és a kölcsönös további javító szándéktól vezérelve *született meg a megyei tanács és a Szegedi Akadémiai Bizottság korábbi együttműködési megállapodása.* A kapcsolatteremtés *hasznos fóruma* volt ez a tegnapi párbeszéd, mely a város tudósai és *Szabó Sándor* megyei tanácselnök között zajlott a SZAB székházában. *Szőkefalvi Nagy Béla* akadémikusnak, a SZAB elnökének köszöntője után Szabó Sándor vitaindítójában a kapcsolatok erősítésének fontosságáról, az információcsere bővítéséről és az együttműködés fejlesztéséről szólt.

Tájékoztatta a résztvevőket azokról a feladatokról, amelyeknek megvalósítása a VI. ötéves terv most induló három esztendejére vár. *Csongrád megye sajátosságait elemezve* elmondta, hogy a lakosság 68 százaléka városokban él, viszont még mindig 70 ezren tanyán; az ipar struktúrájára a könnyű- és élelmiszeripar túlsúlya jellemző, mely maga után vonja az országosnál nagyobb arányú női foglalkoztatottságot és az alacsonyabb munkabért; a magasabb életkorú lakosok nagy száma is a szokásosnál több törődést, gondoskodást igényel; meghatározó jellegű Csongrád megye fekvése, az, hogy két országgal is határos.

A *fejlesztési koncepciót* fölvázolva szólt a lakásgazdálkodás feladatairól, a gyermekintézmények az országosnál gyorsabb ütemű építéséről, a tanterembővítésekről, az egészségügyi és szociális ellátás eredményeiről és gondjairól. Kendőzetlenül tárta föl, hogy *szembe kell nézni néhány előre nem tervezett és nem várt nehézséggel.* A városok környékén levő községek pedagógusainak 80 százaléka ingázó; az utazási költségek növekedése nyomán segítséget, megoldást várnak; az évente fel nem használt, de rendelkezésre álló anyagi eszközök elvesznek, tehát jobb szervezés, körültekintőbb ellenőrzés szükséges. A megyei tanács keresi a határozottabb együttműködést a tudományos műhelyekkel. Hogy javuljanak a megyében élő lakosság életkörülményei, sokat tehetnek a helyi szakemberek, különösen akkor, ha a *koncepció kialakításának idején kérik ki véleményüket,* s folyamatosan számítanak felkészültségükre a végrehajtás során is. Ennek *alapfeltétele a kölcsönösség.*

A vitaindító tájékoztatót hasznos eszmecsere követte, ebből idézünk. *Ribári Ottó* az egészségügyi integráció ellentmondásaira hívta fel a figyelmet, arra például, hogy mivel Csongrád megyében *nincs megyei kórház, funkcióit a klinikák látják el,* pénzt viszont keveset kapnak a helyi erőforrásokból, s a műszerellátás is esetleges. Föltette a kérdést, van-e remény a tervezett 410 ágyas klinikai tömb megépítésére. A megyei tanács elnöke fontosnak tartotta az integráció segítését, és megállapította, hogy a tanácsi kórházak és klinikák együttműködése még nem teljesen rendezett, e téren funkcióátcsoportosítások, az anyagiak és a műszerigények felülvizsgálata várható. Elmondta, hogy még ebben a tervidőszakban *elkezdik klinikai tömb építését. Boda Domokos* szívet melengető bejelentéssel kezdte hozzászólását: *a csecsemőhalálozás Csongrád megyében 14,6 ezrelék, legkevesebb az országban.* Ez az itteni céltudatos, körültekintő és magas szintű munkát bizonyítja. Arra is figyelmeztetett, hogy most már *nemcsak az életért, de az élet minőségéért* is kell küzdenünk. Ebben pedig a közeljövő feladataként az összefogást és egymásra épültséget jelölte meg. Azt, hogy *a problémák közös volta legyen a kiinduló alap az együttműködésben,* a döntéseknél. Erre reagálva, Szabó Sándor aláhúzta, hogy a fehér foltok eltüntetésében a kölcsönös érdekek figyelembe vételével sok kérdés oldható meg. Szőkefalvi Nagy Béla a megye természeti szépségeinek és fürdőkultúrájának kiaknázatlanságát tette szóvá. Arra is figyelmeztetett, hogy a *környezetszennyezésről beszélünk,* eljutunk a kérdésfelvetésig, *de keveset hallunk a megoldásokról,* a védelem eredményeiről. Szemléletet formálni — véli a professzor — úgy tűnik, szigorral hatásosabb lenne. Az ankét vendége válaszában így fogalmazott: bírságrendszerünk nem elég hatékony, nem alkalmazzuk időben és következetesen. Az elmúlt években *a bírságok összege alig, a szemét viszont annál nagyobb mértékben nőtt.*

Szentpéteri István kérdése: kihasznált-e a város szellemi kapacitása; milyen a kapcsolat az egyetemek, más felsőoktatási intézmények, kutatóintézmények, valamint a megye vezetése között? Ha még nem kellően alapos és folyamatos, annak az oka, hogy más az érdekeltségük, tevékenységükből adódóan. Arra biztatta a megye vezetését, ha a tudomány szakemberei elmondják véleményüket, vitatkoznak, ne vegyék kellemetlenkedésnek, legyenek kíváncsiak, hátha bizonyos kérdések más megvilágítása segít a tervek készítésében.

Szabó Sándor végezetül megállapította, hogy a megye szellemi kapacitása még *sok fölhasználatlan tartalékot rejt.* Ezeket fölszabadítani, az ötleteket világra segíteni és megvalósítani, az elkövetkező évek *közös* feladata, amire — az együttműködésben megfogalmazottak alapján — kész a megyei tanács és a Szegedi Akadémiai Bizottság is.

T. L.

Paprikából — orvosság

A gyógyszeriparban mindinkább előtérbe kerül a növényekben rejlő, természetes hatóanyagok felhasználása a szintétikus úton előállított alkaloidákkal szemben. A növényi kivonatok ugyanis mentesek a kedvezőtlen mellékhatásoktól. Ezért kapott a korábbiaknál nagyobb megrendelést kristályos kapszaicin gyártására a szegedi Mórа Ferenc Termelőszövetkezet.

A gazdaságban az elmúlt évben már húsz hektáron termeltek rendkívül csípős, magas kapszaicintartalmú paprikafajtát. Ennek jellemző tulajdonsága, hogy nemcsak az erezete, hanem az egész paprika — még a magja is — tartalmazza az értékes hatóanyagot.

A termelőszövetkezet jól felszerelt vegyi laboratóriumában extraháló és más berendezésekkel végzett sok egymáshoz kapcsolódó munkafolyamattal a húsz hektár terméséből három és fél millió forint értékű kristályos kapszaicint vontak ki.

A megrendelő által kért kifogástalan minőségben állították elő a vegyi terméket, amely a legfontosabb hatóanyaga az ízületi és reumatikus megbetegedéseket gyógyító kenőcsöknek.

A közös gazdaság a gyógyszeripar mindenkori igényeinek megfelelően tovább tudja növelni vegyi laboratóriumának termelését.

Béke, barátság, szolidaritás

Munkabizottság szegedi programja

Valamennyi társadalmi, politikai szervezetnek, így a Hazafias Népfrontnak is egyik legfőbb feladata a nukleáris háborús veszély elhárításának segítése, a fegyverkezési hajsza csökkentésében, a népek biztonságának megőrzésében, a szocialistaközösségek országai közötti barátság és szolidaritás elmélyítésében a közreműködés.

E politikai program megvalósításának helyi feladatairól tárgyalt tegnap, hétfőn délután a Hazafias Népfront Szeged városi bizottsága mellett működő béke és barátsági munkabizottság. A tanácskozáson dr. Szél Éva, a munkabizottság városi elnöke ismertette az 1983-as esztendő programtervezetét.

Januárban a Szegeden tanuló kubai diákok részvételével rendeztek ünnepi megemlékezést a Kubai Köztársaság megalakulásának évfordulója alkalmából. A lengyel barátsági napok keretében két előadásra kerül sor áprilisban, amikoris Báthori István lengyel király születésének 400. évfordulójára emlékeznek, illetve előadást rendeznek Az emberi jogok Lengyelországban címmel.

A győzelem napját — május 9-ét — békehangversennyel köszöntik, s ez egyben a békehónap nyitóprogramja is.

Május 25. és 28. között tartják a magyar—bolgár barátsági hetet.

A tavaszi béke-barátsági hónap a lidicei tragédia emlékére rendezendő koszorúzással és békenagygyűléssel — június 6-án zárul.

A magyar—szovjet barátsági hetet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére gazdag programmal október 20. és 28. között rendezik. Az év utolsó rendezvénye novemberben lesz: ekkor Salvador és a délamerikai szabadságmozgalmakkal való szolidaritás jegyében barátsági napot tartanak.

Előkészületek az ünnepi könyvhétre

Megkezdődött az idei — immár 54. — könyvhét előkészítése a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésénél. Kulturális életünk jelentős eseményét május 27. és június 4. között rendezik meg országszerte. A budapesti megnyitó helyszíne a Vörösmarty tér lesz, a könyvhét vidéki nyitányának pedig Pécs városa ad otthont. Mint az előző években, az idén is könyvutcák sokaságában, alkalmi könyvsátrak, pavilonok százaiban kínálják majd az ünnepi újdonságokat.